*І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: BArcly 7-5337
BArcly 7-4125
— Тел. з Ню Йорку: —
УНСоюз: 435-8740

РІК LXXIV. Ч. 33. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЛЮТОГО 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 24, 1967 No. 33. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Четвер, 23-го лютого, 1967

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ БІЛЬШІСТЮ 324-ох до 13-ох голосів відкинула законопроєкт про об'єднання армійських резерв із резервами Крайової Гвардії. Прийнятий Палатою законопроєкт передбачає армійські резерви у висоті 260,000 резервістів і резерви Крайової Гвардії у висоті до 380,000. Палата схвалила була минулого року подібний проєкт, але Сенат над ним не голосував у 89-му Конгресі. Секретар оборони Роберт МекНамара плянує об'єднати вишкіл армійських резервістів із резервістами Крайової Гвардії, але Конгрес хоче зберегти Крайову Гвардію як окрему частину збройних сил цієї країни. МекНамара мусів відкласти свій плян внаслідок опозиції Конгресу.

ЧИСЛЕННІ УРЯДОВІ АГЕНЦІЇ ВЕДУТЬ спільну акцію для поборювання Мафії, синдикату злочинців, відомого також під назвою Коза Ностра. Голова відділу для поборювання організованої злочинности в Департаменті Справедливости Генрі Пітерсон заявив на пресовій конференції, що коло 300,000 осіб із кол бизнесменів мають зв'язки з Мафією і допомагають їй виконувати різні протизаконні акції. Архіви поліції мають прізвища 3,115 осіб, які діють як провідники між членами Мафії. Для поборювання злочинів об'єдналися такі агенції: ЕФБІАЙ, Уряд податкової служби, Бюро поборювання наркотиків і Департамент Праці. Коза Ностра має дійсних членів понад 5,000, з чого більше як 2,000 перебувають в Ню Йорку.

РОМНІ ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ЙОГО ПРИНАЛЕЖНІСТЬ до Мормонської Церкви не буде перешкодою до того, щоб він, як Президент ЗДА, здійснював закони про охорону громадянських прав. Мишиґенський губернатор казав, що американський нарід повинен його оцінювати не на основі членства в церковній громаді, а на основі його поглядів на різні проблеми. Ромні відмовився говорити про доктрини Мормонської Церкви, щоб не втягати Церкви до політики. В Мормонській Церкві негр не може бути священиком, і дехто гадає, що негритянські виборці не голосували б на кандидата — члена Мормонської Церкви. Ромні заявив, що виступив би з Церкви, коли б вона йому заборонила здійснювати соціяльну справедливість.

6 МІСТ СТАРАЮТЬСЯ ПРО ТЕ, ЩОБ В НИХ в 1968-му році відбулася Крайова Республіканська Конвенція. Ці старання почалися після того, як Крайовий Республіканський Комітет опублікував вимоги щодо Конвенції. Ці вимоги такі: заля, яка могла б помістити велике число делеґатів; готелі мають дати мешкання для 10,000 осіб; партія має дістати від заінтересованих в даному місці Конвенцією принаймні $ 650,000 готівкою або виконною працею в користь Конвенції. Досі зголосилися вже такі міста: Гюстон в Тексасі, Лос Анджелес, Шикаґо, Філядельфія, Маямі Біч на Флориді та Сан Франціско. Філядельфія пропонує $ 750,000, Маямі Біч — один мільйон, а Шикаґо аж два мільйони. Все це готівкою і безплатними залями і т.п.

У СВІТІ

ЕМЕРИТОВАНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ДЖЕЙМС М. ҐЕЙВІН ЗАЯВИВСЯ за беззастережне припинення летунських атак проти Північного В'єтнаму, якщо це довело б до мирових переговорів, — він зробив це, переслуханий на сенатській комісії для закордонних справ, яка розглядає закордонні зобов'язання Америки. Ґейвін твердить, що Північний В'єтнам тепер незалежний у своїй політиці внаслідку бурхливих подій в Комуністичному Китаї і можна з ним договоритися, щоб Південний В'єтнам залишився незалежною, вільною і невтральною країною. Ґейвін є теж за значне зменшення війська ЗДА в Европі.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ЗГИНУВ 41-річний професор університету Говарда у Вашинґтоні, д-р Бернард Фолл, що народився у Відні і прибув до ЗДА в 30-их рр. Він написав був вже 7 книжок про В'єтнам, м. і. „Пекло на дуже малому місці", „Вулиця без радости", „Облога Дієн Бієн Фу" й ін., і від грудня мин. року збирав знову матерілл для нової книжки. Згинув, пішовши добровільно з відділом війська на розвідку недалеко міста Гуе, наступивши на засекречену комуністами міну.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПЕРЕСТЕРІГ окремим зверненням 17-членну конференцію роззброєння у Женеві, що коли в найближчому часі не буде прийнятий договір проти поширення атомової зброї, то вона стане власністю багатьох держав у світі і тоді будь-котра мала льокальна війна може легко перейти у світову атомову війну. Президент заявився проти всяких штучних ядрових вибухів, що їх переводили б неатомові держави для мирних цілей, бо, мовляв, такі експерименти можуть служити й виробові атомових бомб, зате заявив, що ЗДА постачатимуть атомову енергію неатомовим державам на мирні цілі.

СОВЄТИ ЗАІНТЕРЕСОВАНІ У РОЗМОВАХ З АМЕРИКОЮ на тему обмеження взагалі ракетної зброї, офензивної чи дефензивної, зате не раді говорити про припинення розбудови одних тільки протиракетних ракет — заявив речник Державного департаменту Роберт Дж. Клоскі. В совєтській пресі появились суперечні вістки на цю тему. Генерали Павел Батицький і Павел Курочкін нахвалялись в минулому тижні, що Совєти можуть унешкідливлювати американські ракети ще на їх бігу. Зате маршали Андрей Гречко і Васілій Чуйков заперечили цьому. Американські фахівці вважають, що заяви названих генералів це проста пропаґанда.

ФРАНЦІЯ І ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ПОГОДИЛИСЬ щодо з'єднання Спільного Европейського Ринку, сталево-вугільної Спільноти і Европейської Спільноти Атомової Енергії в одну організацію. Це сталося в нарадах німецького канцлера Курта Кізінґера і французького президента де Ґолля ще 13-14 січня ц. р., але тепер це оприлюднено. Президент Спільного Европейського Ринку проф. Вальтер Гальштайн, якого де Ґолль не любить, має ще 6 місяців очолювати нову спільну організацію, а після того його наступником має стати італійський міністер Еміліо Кольомбо.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗАГРОЗИВ МОСКВІ, що він відповість збройною силою проти совєтських прикордонних „провокацій" та ведення на комуно-китайській території саботажно-терористичної роботи. Пейпінґ звернувся до селян у сумежних з СССР провінціях „хапати за кріси" й боротися проти „провокаторів". Водночас західня преса повідомляє про приготування Совєтів на випадок збройної провокації збоку Комуністичного Китаю.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПРИЙМАЄ ВЕЛИКОДНІ ЗНАЧКИ

Президент Джансон в Білому Домі приймає від 5-річної Л. Енн Гафф із Декатуру в Джорджії аркуш цьогорічних великодніх значків. Дівчинка Енн є цьогорічною дитиною, яка очолює цьогорічну збірку на поборювання недуг. На фото зліва на право: драматичний артист Джіммі Дюрант, Енн Гафф і президент Джансон.

Згинув внаслідок самогубства Дейвід Феррі, якого мали переслухувати в справі вбивства през. Кеннеді

Ню Орлінс, Луїзіяна. — 22-го лютого знайдено тіло колишнього летуна Дейвіда В. Феррі, якого мали переслухувати в справі вбивства президента Джана Ф. Кеннеді, як про це повідомляв окружний прокуратор Джеймс Ґаррісон кілька днів тому. Судовий урядовець д-р Ніколяс Чіта заявив, що смерть Феррі настала внаслідок того, що в його мозку розірвалися кровоносні судини. Д-р Чіта не виключає, що в цьому випадку могло бути вбивство, а не самогубство. Має бути переведене докладне слідство в цій справі і докладна лікарська експертиза. Феррі мав заявляти своєму приятелеві, що він почувається пригнобленим і бажає покінчити з собою. При покійному знайдено записку, з якої виходить, що він турбувався релігійними проблемами. Змісту цієї записки не подали до публічного відома. З цієї записки виходить, що покійний думав про самогубство. Феррі мав сказати приятелеві, що він нездужає на сплячку (енсефаліїс). Його тіло було без жадної одежі, тільки завинене в простирало. Він нарікав на те, що його замішав прокуратор Ґаррісон в справу вбивства президента Кеннеді, яке сталося 22-го листопада 1963 року. Цікаве, що прокуратура в Ню Орлінсі переслухувала Феррі два дні після вбивства Кеннеді і тоді цю справу передали ЕфБіАй. Вислід переслухання Феррі списаний на 40 сторінках, і цей документ знаходиться в Державному Архіві у Вашинґтоні. Сам Феррі твердив, що він навіть не знав Лі Гарві Освалда, який вбив Кеннеді.

Конґресмен Павелл затримає становище конґресмена

Вашинґтон. — Палатна Комісія в справі конґресмена демократа з Ню Йорку Адама Клейтона Павелла вирішила, щоб він міг виконувати обов'язки конґресмена у 90-му Конґресі, але з його платні як конґресмена, мають йому стягнути ті всі урядові фонди, які він незаконно витратив як голова Конґресової комісії. Сума фондів становить 35,000 дол. Крім того Палата Репрезентантів має висловити Повеллові догану за невідповідну поведінку на пості члена Конґресу. Рішення Комісії передадуть повній Палаті Репрезентантів, яка в найближчому тижні, у вівторок або середу має вирішити цю справу. Тільки один член Комісії конґресмен демократ із Флориди Клод Пеппер заявив, що на його думку, треба було позбавити Павелла права виконувати його обов'язки конґресмена. Але голова Палатної Комісії конґресмен демократ Еменюел Селлер із Брукляна заявив, що рішення Комісії в справі Павелла підпишуть всі її члени, і що не буде заяви меншости. Селлер сказав, що члени Комісії несуть велику відповідальність при вирішуванні цієї історичної справи. Це рішення буде дороговказом на майбутнє. Поки що немає ще устійненого тексту рішення цієї Комісії.

В ювілейній виставці канадійського мистецтва взяли участь також українські мистці

Вінніпеґ (С.Г.). — З нагоди 100-річчя Канади, один з чільних канадійських музеїв — „Ґалерія Мистецтва" в Гамілтоні, Онт., влаштувала ювілейну виставку канадійського мистецтва. Вибір творів зроблено не селекцією через жюрі, але за особистими запрошеннями. У цій виставці, що показує 54 мистців (кожен виставив не більш двох творів), бачимо й твори трьох українців: Леоніда Молодожанина (Мола) з Вінніпеґу, члена Королівської Канадійської Академії; Ігоря Дмитрука з Едмонтону і Володимира (Вільяма) Курилика з Торонто. В каталозі репродуковано скульптурний портрет д-ра Ф. Екгардта, директора Вінніпезької Ґалерії Мистецтва, роботи Молодожанина; абстрактну композицію „Цикл 9" Дмитрука і краєвид Курилика „День Подяки на Погулянці". В каталозі зазначено, що два перші мистці народжені на Україні, Курилик родом з Альберти, нар. 1927 р. При цій нагоді цікаво відмітити, що на 54 учасників цієї ювілейної виставки канадійського мистецтва, 30 мистців народжені в Канаді, а 24 поза нею — в Англії, Німеччині, Австрії, Україні, Японії, Барбадосі і ін. М. і. один з чільних канадійських мистців, Л. Мулсток, народжений, як подано в каталозі, „в Нараєві, Галичина, 1904 р." Цей національний розгляд канадійських мистців цікавий тим, що він показує, яке ще молоде мистецтво Канади і з впливів яких культур воно оформлюється, як теж вклад українців у канадійську культуру.

Амбасадор ЗДА в ОН Артур Ґолдберг виїхав на Далекий Схід

Об'єднані Нації. — Американський амбасадор в Об'єднаних Націях Артур Голдберґ відлетів 23 ц. м. на Далекий Схід, де він відвідає Токіо, Сеул, Тайпей, Сайґон і Манілю, столиці Японії, Південної Кореї, Тайвані (Формози), Південного В'єтнаму і Філіппін. Він заперечив, наче б їхав з окресленою мировою місією щодо В'єтнаму, але признав, що має за ціль „зібрати інформації", які допомогли б наблизити мирову розв'язку в'єтнамської проблеми. В середу 22 лютого він виступив перед 1.200 слухачами на кемпусі Ню Йоркського університету на Бронксі в Ню Йорку та відповідав на численні запити. Він твердив, що нема причини „попадати в розпуку" з приводу невдачі останніх розмов про можливість закінчення воєнних дій у В'єтнамі, бо „двері все ще відкриті" до різних можливостей. Подібне заявив також „подорожній амбасадор" Аверелл Гарриман, десиґнований Президентом спеціяльно для справи мирного закінчення В'єтнамської війни. Він заявив, м. і., що існують познаки, що південно - в'єтнамський Фронт Національного Визволення, який є політичною верхівкою колуністичного повстання, не утотожнює своїх політичних цілей з Північним В'єтнамом і що він радше погодився б на „відкриту суспільність (Південного В'єтнаму) з соціялістами, ані ж на однопартійну комуністичну державу". Представник Північного В'єтнаму у Парижі заявив, що Північний В'єтнам надалі підтримує свою оферту — приступити до мирових переговорів, якщо Америка „остаточно й беззастережно" припинить свої летунські атаки.

Сукарно зрікся решти своїх прав — зберіг ще титул президента

Джакарта. — Індонезійський президент Сукарно передав офіційно решту своїх прав генералові Суґартові, який очолював керівний тріюмвірат. Міністер інформації Б. М. Діяг відчитав деклярацію президента Сукарна, в якій Сукарно закликає „цілий індонезійський нарід, керівників всіх державних установ та збройні сили зберегти національну єдність та підтримати революцію". Все ж, у тому зверненні говориться, що він, Сукарно, надалі є президентом, якому Суґарто повинен звітувати про всі найважливіші державні справи. Це створило нову ситуацію в Індонезії, бо ще кілька днів тому міністер закордонних справ Малік заявив, що „без сумніву" відбудеться суд над Сукарном та що Сукарно буде позбавлений президентури. Зречення з решти прислугуючих Сукарнові прав із збереженням титулу президента — це, за найпершими західніми коментарями — компроміс, що його генерал Суґарто осягнув із Сукарном. Суґарто отягався ввесь час перед таким радикальним засобом, як позбавлення Сукарна президентури на засіданні Конґресу, що зійдеться 7-го березня ц.р., та перед судом проти Сукарна за державну зраду у зв'язку з його причетністю до комуністичного повстання з кінця вересня 1965 року, — лякаючись, що численні звеличники Сукарна спричинять в державі заколот. Чи Конґрес буде тепер займатися цією справою — не відомо. В усякому разі — розгра між Сукарном і його противниками відсунена на майбутній час — доходять до висновку західні обсерватори в столиці Індонезії.

Урядова партія в Індії зазнала великих втрат — в одній провінції виграли комуністи

Ню Делі. — Керівна в Індії Конґресова партія зазнала в парляментарних виборах, які тривали сім днів і два дні тому закінчились, поважних втрат. Остаточно все ще не переведено скрізь підрахунку голосів, але з наспілих відомостей у важливій провінції Мадрасі на 111 мандатів, з-посеред усіх 234, Конґресова партія осягнула тільки 26. Так само Конґресова партія виявляє меншість здобутих мандатів в трьох інших провінціях — Раджастані, Пунджабі і Західній Бенґалії. Найгіршою поразкою Конґресової партії є повна втрата провінції Кераля, яку вже раз опанували були комуністи та в якій проте в попередніх виборах Конґресова партія здобула більшість. Теперішню невдачу тієї провідної індійської партії, яка була при владі від часу створення індійської держави в 1949 р., чи пак формально від перших загальних виборів у 1951 році, приписують фактові, що всі 5 опозиційних партій створили один бльок. За неповними вислідами виборів можна твердити, що коли навіть Конґресова партія матиме найбільше число мандатів у 509-членному парляменті, вона ледве-чи зможе створити однородний партійний уряд та що новим прем'єром не буде Індіра Ґанді, яка нестиме формальну відповідальність за виборчу поразку.

ЗГОРІЛА ЦІННА КОЛЕКЦІЯ

За повідомленнями з Парижу, нещодавно згоріла там одна з найкращих колекцій сучасного мистецтва, зібрана мадам Амос. Власниця колекції згинула в пожежі, викликаній коротким сп'яттям. У колекції, оціненій на п'ять з половиною мільйонів франків (один мільйон 100 тисяч долярів) згоріло й 6 картин Олекси Грищенка. Грищенко описав був свої зустрічі з мадам Амос і її колекцію у своїй книжці спогадів про французьких мистців.

Лігай Велі готується до ювілейних роковин

Аллентавн, ПА. (І. Стасів) Заходами Окружного Відділу УККА, Лігай Велі інтесивно готується до святкувань 50-річчя Української Національної Революції. Академія відбудеться в найкращій авдиторії Аллентавну, в „Сідар Крест Коледжі" 5 березня, о год. 4-ій по пол. Запрошено Почесний Комітет Українського Духовенства обох віроісповідань Округи, конґресменів, сенаторів і репрезентантів стейту Пенсильвенії і посадників довколишніх міст. Відкриє свято П. Міляновський — голова Окружного Відділу УККА, доповідь українською мовою — проф. д-р П. Стерчо, англійською — адв. В. Рибак. У мистецькій частині виступлять: солістка Г. Шерей, композитор В. Кіпа, молодий скрипаль Р. Венке, Український чоловічий Хор з Лігай Велі, під дир. В. Дворак ів ського, акомпіямент д-ра С. Блащака; деклямуватиме п-і О. Цеґельська. Головою і координатором мистецької програми є молодий і енерґійний проф. А. Кіпа.

ПІД ЧАС СКВУ ЗАПЛЯНОВАНА ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ В МЕДІСОН СКВЕР ҐАРДЕН

Ню Йорк. — Під час першого Світового Конґресу Вільних Українців, що його скликає Пан-Американська Українська Конференція до Ню Йорку в половині листопада цього року, запляновано також велика українська маніфестація в Медісон Сквер Ґарден, у якій мали б взяти участь учасники СКВУ і репрезентанти найчисленніших українських громад та масово громадянство метрополій Ню Йорку — Ню Джерзі — Пенсилвенії і Конектикат. Ця маніфестація, що закінчиться походом до Об'єднаних Націй, як і багато інших справ організаційного порядку були предметом чергових нарад Організаційної Комісії, що відбулися тут у приміщеннях УККА в середу, 22-го лютого ввечері. Організаційна Комісія, разом з Програмовою Комісією з осідком в Вінніпеґу, становить Підготовний Комітет ПАУК для СКВУ. У нарадах, що їх у хвилевій неприявності голови Комісії Йосипа Лисогора відкрив і ними початково проводив д-р Матвій Стахів, взяли, крім нього, участь: голова Комісії Йосип Лисогір, який опісля проводив цими нарадами, ред. Іґнат Білинський, пані Олена Лотоцька, д-р Володимир Галан, д-р Володимир Михайлів, д-р Володимир Душник, дир. Степан Сприньский, мґр. Іван Базарко, д-р Едвард Жарський та ред. Антін Драган. На початку нарад, після короткої дискусії, прийнято пропозицію Програмової Комісії, щоб чергові пленарні наради Підготовного Комітету відбулися в днях 17 і 18-го березня ц.р. в місті Вінніпеґу. В дальшому обмірковано приготовані для остаточного вирішення Підготовним Комітетом проєкти розгляду статуту для запляннованого створення Світового Союзу Вільних Українців і його постійного Секретаріяту, проєкт правильника дальшої праці Підготовного Комітету, зокрема його Організаційної Комісії у практичній праці для організації СКВУ, створення ряду підкомісій, що займатимуться окремими ділянками запляннованої програми Конґресу, бюджету на покриття видатків СКВУ, прийнято рекомендацію, щоб в нарадах Підготовного Комітету чи його Комісій могли брати участь в характері спостерігачів репрезентанти інших центральних крайових організацій та рішено вже в найближчих днях проголосити в пресі заклик, щоб усі центральні крайові репрезентації українців у поодиноких країнах зголошували Організаційній Комісії свої адреси та свою участь у запляннованому СКВУ.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

БЕНКЕТ У ЧЕСТЬ КАРДИНАЛА ЙОСИФА В БАЛТИМОРІ

Балтимор, Мд. (Я. Ш.) — У найближчу неділю, 26-го лютого ц. р., тут у готелі Шератон Белведер відбудеться 25-доляровий бенкет у честь Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви, Кардинала Йосифа Сліпого, з нагоди 75-річчя з дня його народження та 50-річчя його священства. Головним промовцем на бенкеті буде професор д-р Петро Ісаїв з Філядельфії, а в мистецькій частині виступить солістка Метрополітальної Опери в Ню Йорку Шарльота Ордасси-Баранська. Бенкет влаштовує Громадський Комітет, створений з ініціятиви місцевого Відділу Т-ва за патріярхальний устрій Української Католицької Церкви. Діловий Комітет бенкету очолює пані Оксана Юзенів, а тостмайстром на бенкеті буде д-р Андрій Лемішка. Ввесь прибуток з бенкету призначений на фонд Українського Католицького Університету в Римі.

ПРО ВІДЗНАКИ 50-РІЧЧЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

У зв'язку з різними запитами та непорозуміннями щодо окремої пам'яткової відзнаки, яку Об'єднання б. вояків - Українців в Америці рішило видати з нагоди 50-річчя відродження українського державного війська, Головна Управа ОбВУА з'ясовує, що ту відзнаку зможуть дістати тільки колишні вояки — учасники визвольної війни з рр. 1917-21 і тільки члени ОбВУА.

СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ У КОГОВЗІ

Коговз, Н.Й. (І.Д.) — Як уже інформовано, в найближчу неділю, 26-го лютого, тут у приміщеннях Українсько-Американського Горожанського Клюбу відбудеться окружний Союзовий День, в програмі якого є зокрема пошанування союзовців-піонерів округи, що матиме місце під час бенкету о год. 4-ій по полудні. Головним промовцем на цьому бенкеті буде головний предсідник УНС Йосип Лисогір, який передасть пам'яткові золоті годинники вісьмом найстаршим союзовцям. У мистецькій частині програми виступлять: мішаний хор української католицької парафії в Коговзі під проводом п. Я. Біласа, українська танцювальна група „Верховина" з Вотервліту під проводом п. М. Савкова. Організатори цього Союзового Дня в Коговзі, в якому візьмуть участь громадяни та провідні діячі міста й українського життя Коговзу, Амстердаму, Вотервліту, Гудсону, Ютики, Пітсфілду і Трой, є інж. Р. Ракочий та секретар місцевого Відділу УНС Василь Жмуд.

Б. БОЖЕМСЬКИЙ НА БОСТОНСЬКІЙ ВИСТАВЦІ

Бостон. — На репрезентаційній виставці у „Мюзеум оф файн Артс" в Бостоні, Масс., яку вже 19-ий рік з черги уладила організація бостонських репродукційних друкарень, знаходиться теж одна графічна композиція - дереворит відомого мистця Богдана Божемського. До речі, Божемський веде тепер дві кляси малярства і графіки у новоснованій мистецькій школі в Пасейку, Н. Дж.

УКРАЇНСЬКІ ТВОРИ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВИДАННІ

Форт Гейз, Кензас. — Починаючи з літа 1966 р., в кожному випуску американського університетського квартальника „Оріґінальні Твори", присвяченому не друкованій досі творчості в різних мовах, з'являться також і поезії сучасних українських авторів. У трьох числах журналу опубліковано „Кензас", „Напрямок", „Творчий акт", „Поетів світ" Р. Володимира та „Привітання" й „Мандрівник" Лариси Мурович. Крім українських сторінок, заступлено в „Оріґінальних Творах" зразки англійської, еспанської, німецької, французької, італійської і навіть китайської поезії.

Журнал видає професор романських мов і літератури університету Оклагома, Роберт Флорес, маючи серед своїх співробітників викладачів і абсольвентів Католицького Університету Америки й інших високошкільних установ в Америці й Канаді. Слов'янську й німецьку частини журналу редаґує проф. мов і літератури д-р Роман Кухар.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Політична війна

Під звуки перших перестрілок над рікою Амуром між совєтськими і китайськими патрулями та перших пострілів на кордоні Монгольської Народної Республіки, що є фактично частиною совєтської імперії, Центральний Комітет совєтської компартії опублікував у „Правді" з 16 лютого довжелезне „вияснення" п. з. „Про антисовєтську політику Мао Тсе - тунґа і його групи". В цьому „виясненні" визнано, що комуністичний Китай „висунув до СССР територіяльні претенсії", провадить безоглядну антисовєтську кампанію, обвинувачує ЦК КПСС у „зміновіховстві" вбік капіталізму. Є навіть твердження, нібито Мао Тсе-тунґ „і його група" нав'язують дедалі тісніші зв'язки з „імперіялістичними державами", включно із ЗДА.

Таке „вияснення" дуже мало що вияснює. Наприклад, Брежнєв, Косиґін та інші керівники СССР не дають у ньому відповіді на згадані „територіяльні претенсії" Пейпінґу; не пояснюють свого неґативного відношення до китайських сільськогосподарських комун, що їх самі ж совєтські представники насаджували в Китаї; не розшифровують, що означає закид нібито тіснішої співпраці Пейпінґу з Західнім світом в той час, коли сама Москва де лише може вишукує контактів, зближення, пожвавлення торгівлі і культурних зв'язків, побоюючись китайського колоса . . . У заяві ЦК КПСС виразно сказано, що на майбутнє треба очікувати „нових провокацій проти Совєтського Союзу", а ще виразніше виступає між-рядками тривога, якщо не переляк Кремлю тими подіями, до яких може дійти, якщо Мао Тсе-тунґові вдасться закріпити свою владу з його 22-ма мільйонами войовничих молодих „червоноґвардійців" і трьома мільйонами вояків реґулярної китайської армії. Тому ЦК КПСС знову наголошує, особливо в кінці „вияснення", що є інший шлях, шлях „покращання відносин з КПСС і Совєтським Союзом" — „перспектива спільної боротьби в лавах соціялістичної співдружности проти імперіялізму". Але не забудьмо, що найновіше звернення ЦК розпочинається промовистою пригадкою: „За останнє півстоліття нашій партії і нашому народові не раз доводилось витримувати жорстокі напади ворожих сил на першу в історії людства соціялістичну державу". Така пригадка — це новий крок у психологічній мобілізації населення СССР і світових компартій проти Китаю. Політична — покищо — війна між Пейпінґом і Москвою розгориться ще більше після нового „вияснення" московського ЦК.

Оптимізм і сумніви

Голова об'єднаних шефів штабів американських збройних сил, генерал Ерл Дж. Вілер, отже безумовно найбільш авторитетна в цій справі людина, дав представникові тижневого журналу „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 27 лютого ц. р. широке інтерв'ю, в якому в оптимістичному світлі накреслив теперішню ситуацію у В'єтнамі. Він заперечив, нібито В'єтнамська війна може тривати ще 10 або й 20 років, як твердять деякі „фахівці", але відмовився, очевидно, визначити точну дату, коли та війна скінчиться. Генерал Ерл Вілер висловився проти припинення бомбардування Північного В'єтнаму і цифрами та фактами удокументував тезу, що Північний В'єтнам, як і південнов'єтнамські партизани, мають щораз більші втрати.

Однак, ця оптимістична заява генерала Вілера не розвіяла різних давніх сумнівів. Надиво, на 8-ми сторінках того інтерв'ю у названому журналі не було запиту, чому властиво Америка, яка розгромила на двох фронтах такі потуги, як гітлерівська Німеччина й Японія, не може справитися з маленьким Північним В'єтнамом. У зв'язку з цим питанням виринуло б зразу ж наступне питання: чи політичні міркування не перешкоджають виграти війну?

Сумніви породжує факт, що в той час, як Москва висилає суходільним і морським шляхами щораз більші воєнні достави Північному В'єтнамові, включно з важкою зброєю і протилетунськими ракетами, американське летунство й морська фльота мають заборону перехоплювати й нищити ті достави. Чи нема способів припинити той потік достав і не наразитись на війну з СССР? Ось у тому самому числі названого журналу наведена заява сенатора Джана Товера з Тексасу, який, вернувшись з довшого перебування у В'єтнамі, рішуче рекомендує поширити американські воєнні дії проти головних джерел ворожої сили. Те саме становище займають голова конґресової комісії збройних сил Л. Мендел Ріверс і багато інших поважних та відповідальних американських політиків і державних мужів. Очевидно, ніхто не хоче ані поширеної війни, ані війни взагалі. Але найбільшим сумнівом є запит: які методи наближають до кінця війни і поменшують число американських жертв? І тому це інтерв'ю не з'ясувало остаточно проблеми, тим паче, що мусіло залишити на боці найбільш кардинальне питання: до якої межі пішли б поступки Америки комуністам, коли б почалися мирові переговори.

25 ПОПРАВКА ДО КОНСТИТУЦІЇ

Від часу прийняття Конституції ЗДА в 1789 році минуло 178 років. Протягом цього часу 36 осіб займали найвище в цій країні становище — пост Президента. 38 осіб займали пост віце - президента. Але у 16-ох випадках, разом впродовж 38 років, це друге щодо важливости становище було не обсаджене. Сталося це тому, що 7 віце - президентів померли під час виконування своїх обов'язків; 8 з них стали Президентами; один віцепрезидент, Джан С. Келгун, у 1832 році зрікся свого посту.

Згідно з Конституцією на найближчому місці у переємності влади Президента зараз після віце - президента ішов державний секретар. Але в 1947-му році Конґрес змінив закон, поставивши зараз після віце - президента спікера Палати Репрезентантів, а за ним тимчасового провідника Сенату, отже найстаршого віком сенатора. Аж після нього в черґуванні переємности влади Президента ішов член Президентового Кабінету — державний секретар, а далі інші члени Кабінету.

Такий стан турбував американців, головно тих, які несуть відповідальність за долю ЗДА, бо на президентському становищі могла легко опинитися особа застарого віку або невідповідна своїми здібностями.

Турбота за долю країни була тим більша, що після вбивства Дж. Кеннеді 22-го листопада 1963-го року Президентом ЗДА став тодішній віце - президент Джансон, і внаслідок цього в черзі на переємність найвищої влади опинилися — 72-річний спікер Палати Репрезентантів Джан МекКормек і тимчасовий президент Сенату 86-річний Карл Гейден.

Менше як через три тижні після смерти президента Кеннеді, в грудні 1963-го року, сенатор - демократ з Індіяни Бирч Бей запропонував Поправку до Конституції. Ця з черги 25-та Поправка мала вирішити справу переємности влади на становищі Президента.

У липні 1965-го року Конґрес схвалив цю Поправку, а 10-го лютого 1967-го року три чверті стейтів, значить 38, її ратифікували, і вона стала частиною Конституції.

25-та Поправка до Конституції складається з чотирьох частин:

Перший параграф говорить про те, що, на випадок усунення Президента з його становища, смерти Президента або його зречення — цей пост займає віце - президент.

Згідно з другим параграфом Президент має право найменувати віце - президента, коли цей пост з будь-яких причин буде необсаджений. Обидві Палати Конґресу звичайною більшістю мають затвердити цю номінацію.

У третьому параграфі говориться про те, що віце-президент перебирає владу як виконний Президент в тому разі, коли Президент окремою декларацією повідомив тимчасового президента Сенату і спікера Палати Репрезентантів про те, що він нездібний виконувати своїх обов'язків. Подібною декларацією Президент повідомляє про те, що він знов може виконувати свої обов'язки.

Четвертий параграф вирішує справу переємности влади Президента у випадку, коли він не здібний з умових або фізичних причин виконувати своєї влади, але сам не хоче її зректися і не складає про це декларації.

Щоб віце - президент міг перейняти владу як виконний Президент, треба таких заходів:

Віце - президент і більшість Президентового Кабінету або більшість Конґресу повідомляють тимчасового президента Сенату і спікера Палати писаними деклараціями про те, що Президент не може виконувати своїх обов'язків. Тоді виконним Президентом стає віце - президент.

Віце - президент має виконувати обов'язки Президента доти, поки Президент не повідомить окремою заявою тимчасового президента Сенату і спікера Палати Репрезентантів, що він уже може виконувати свої обов'язки. Але у випадку, коли віце - президент і більшість членів Президентового Кабінету спротивляться цьому, Президент не зможе приступити до урядування.

В такому випадку справу має вирішити Конґрес протягом 21-го дня. Рішення западає більшістю двох третіх обидвох Палат. Коли ж Конґрес проти того, щоб Президент знов почав урядувати, виконним Президентом залишається віце - президент. Якщо Конґрес не має застережень, Президент відновлює свою працю.

25-та Поправка до Конституції ясно вирішує справу переємности влади на пості Президента З'єднаних Держав Америки.

В ТУРБОТІ ПРО ВОДУ

„Тисячу тонн води витрачає в середньому за рік кожна людина, тобто три тисячі літрів щодня. Куди ж іде така фантастична кількість її? Звичайно, випити стільки неможливо. Але ж вода потрібна і умиватися, і купатися, мити овочі та підлогу, поливати вулиці і прати білизну. Без неї не зварити ні чаю ні каші, не спекти хліба і не зробити квасу. Вона потрібна автобусам і паровозам, заводам і фабрикам. Тільки на вирощення кілограма зерна йде ціла тонна води. Овочі, фрукти, ягоди вибагливіші, і поки вони вистигають, на кожен кілограм „всмоктують"2-3 тонни. Цьому одразу важко повірити. Усього Дніпра ледве вистачило б населенню України.

А скільки основна вода проходить у період весняного водопілля, то влітку було б замало і кількох таких річок. Через те використовуємо опади. В середньому в Україні за рік вони утворюють суцільний шар заввишки 50 сантиметрів. Витрати води на душу населення свідчать про культуру народу. Колись люди обходилися без водопроводу і ванн. Ось і економили на воді. В наш час потреби у воді дедалі зростають. („Україна" ч. 4).

А. Заплітний

КОНСУЛЯРНА КОНВЕНЦІЯ

(2)

Із заяв державного секретаря Раска виходить, що ЗДА залежить головно на охороні американських туристів. Ця охорона в формі повідомлювання американського консула і паперового дозволу на контакти із заарештованими виглядає як дуже поважний осяг. В дійсності ж вона зовсім не ґарантує безпеки американських туристів, бо совєтська влада, якщо це буде їй потрібно, заарештує американського туриста під видуманим обвинуваченням і засудить його. Як виглядає дотеперішня практика, такій жертві комуністичного „правосуддя" ні повідомлення американського консула, ні дозвіл на контакт з ним нічого не поможуть.

Американські консули, так само як дотеперішні амбасадори в Москві, нічого не зможуть довідатися про дійсний стан в СССР, бо совєтські громадяни перебувають під гострим поліційним доглядом і знають, що їх чекає велика кара навіть за невинні контакти з чужинцями. Напевно американські консуляти, так, як і амбасада в Москві, матимуть багато підслухових апаратів, і вся помічна обслуга складатиметься з совєтських громадян, тобто в дійсності з аґентів російської розвідки.

Зате Москва матиме з тієї угоди дуже великі і не паперові — користі. Совєтські консули і їх урядовці зможуть їздити по всій Америці і зовсім безкарно вести свою злочинну діяльність, бо навіть за найбільші злочини їх чекало б тільки відкликання до Москви.

Дотепер московські комуністи за кожного відкликаного члена совєтської амбасади жадали відкликати американського урядовця, обвинувачуючи його в якомусь видуманому злочині. Немає найменшої підстави думати, що совєтська влада закине цю практику, якщо згадана конвенція стане правною нормою. Тоді з так широко захвалюваної дипломатичної недоторкальности американського консула та його персоналу не залишиться й сліду.

Совєтські консулярні урядовці не задовольняться самим тільки шпигунством. Вони напевно встряватимуть в расові непорозуміння, у вуличні заворушення і в різного роду заколоти в університетах. Вони розгорнуть широку акцію залякування, підкупства, шантажування, навіть викрадання і убивства людей, які еміґрували з СССР і мають там свояків.

Представник Американського Леґіону твердить рішуче, що „якраз тепер не час укладати будь - які умови, які б справляли враження в краю і закордоном, що ми в мирних відносинах з СССР, бо Совєтський Союз дає щораз більшу допомогу Північному В'єтнамові. Совєтські протилетунські ракети і, мабуть, совєтськими вояками обсаджені протилетунські гармати вбивають щодня американських летунів. Совєтські міни розбивають американські кораблі на водах біля Сайґону. Совєти мають свої радарові станиці в Тонкінській затоці, повідомляючи Північний В'єтнам про рухи нашої фльоти. Вони передали Ганоєві сотки літаків і необчисленну кількість модерної зброї".

Наші приятелі, як і наші вороги, — заявив представник Американського Леґіону, — оцінюють нашу теперішню закордонну політику як нашу слабість. Її постійне коливання викликає велике здивовання та замішання у великому секторі американського громадянства. Наші вояки на фронті знають, хто є їхнім смертельним ворогом. Вони затривожені і уважають нелогічною та небезпечною політику нашого Уряду. Проханням відкинути цю угоду закінчив представник Леґіону своє свідчення.

Кажуть, що мають ще переслухувати представника організації Молоді Американці Волі, під впливом якої фірма Фаєрстон відмовилася, не зважаючи на вже підписаний контракт, доставити Румунії атомовий реактор та фабрику пластикових тканин. На її домагання також корпорація „Американські мотори" відмовилася доставити СССР велику кількість автомашин.

У „Свободі" з 21 лютого подано вістку про переслухання голови УККА проф. Лева Добрянського.

Великий католицький щоденник „Недільний Гість" з мільйоновим накладом 11 грудня м. р. підмітив цікаве явище. Москва ще рік тому давала Північному В'єтнамові розмірно невелику допомогу, щоб не викликати обурення американської нації. Пізніше, коли щораз голоснішими ставали заяви про поменшення напруження, про договори в справі „мостів", про поширення торгівлі і кредитів зростали нахабність Москви і її допомога тій країні.

Дуже прикрою помилкою президента Джансона було недавнє переслання побажань з нагоди 49-ої річниці „жовтневої революції", зокрема тому, що він зробив це в імені американської нації.

Тяжко передбачити, як буде далі з тією конвенцією. Демократичні сенатори напевно не схочуть, щоб їхній президент зазнав поразки. Республіканські сенатори ліберали голосуватимуть за її ратифікацію. Прихильники конвенції признають, що вони щодня дістають велику пошту, в якій лиш 1 лист є за конвенцією, а 99 — проти. Вони промовчують арґументи її противників. Це вказувало б на те, що широкі круги населення проти конвенції, а її прихильники не мають стійких арґументів на твердження опозиції.

Якби вирішальною була тільки мериторична суть консулярної конвенції, то напевно Сенат ЗДА її відкинув би. (Кінець)

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою. найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Д-р Михайло Данилюк

ПІД СЕСІЮ УНРАДИ

(1)

Отже, Сесія УНРади таки відбудеться на другий місяць. Відбудеться, якщо її знову не відложать, як це вже частенько бувало. Але, говорять, всі знаки на морозному небі вказують, що цим разом таки відбудеться, і наші в Европі вже не промахнуться. І слава Богу. Бо то вже пора...

Зближаючись до святкування 50-ліття Української Національної Революції, приходить на думку, що якби наші батьки, які цю революцію творили, відкликали свої почини так, як їхні переємці і носії здобутків цієї революції, то ми, либонь, не 50-ліття святкували б, а десь зашпорталися б на другому або третьому десятилітті. Бо дуже мляво у нас все це йде... Перешкоди є, і недобачити їх неможливо, але й потреби на розбудову політичного життя і єдиного політичного, державного центру назрівають роками, і їх недобачити — це також факт, що не потребує мікроскопа.

Справа не тільки в людях у самій УНРаді в Европі і їх труднощах у полагоджуванні різних справ, зв'язаних із кожною сесією, але також у широкому кругові політичних кадрів, преси, діячів і прихильників УНРади. А також, не у гнів сказавши, і в тих, які готові на всякі визволення і на всякі фронти, але „ще" не готові сісти за спільний стіл державнотворчої дії. Власне, вони були б „уже" готові, якби можна було повторити конґрес УККА на Сесії УНРади. А це — доволі складна справа...

Говорити майже поодинці на тему Сесії УНРади — незручно, а до того не так легко вибрати об'єкт дискусії. А видавалося б, що якраз перед сесією преса повинна бути заповненою дебатами над кращим майбутнім Державного Центру в екзилі. Зокрема тепер — у півстоліття постання цієї держави, яку ось будемо ставити у протилежність насильному московському колгоспові народів. Будемо святкувати державу нашого народу з усіма вишуканими співами і декляматорами, а ось у річницю її подумати над розбудовою системи у вільному світі, яка б цю державу допомогла привернути нашому народові — якось так і не везе. Якщо ті, які „ще" не готові сідати до спільного політичного стола, вибрали собі вперту мовчанку засобом внутрішньої політики, то аж ніяк не можна зрозуміти доволі глибокої мовчанки й тих, які за таким політичним столом уже давно сидять і ніби не збираються вставати.

Від часу проголошення вістки, що УНРада знову збереться — в нашій пресі, в громаді по широкому світі, навіть серед організацій, що підтримують ДЦ в екзилі і Представництвах УНРади — не проведено широких дебат над проблематикою самого ДЦ, не кажучи вже про біжучу політику такого центру. Так, мовби таких проблем і не було. А вони є, їх кожний бачить, їх кожний принагідно згадує, але обговорення їх — це неначе якийсь гріх. Атмосфера доволі задушлива...

Хтось колись сказав, що краще зноситись, як заржавіти. Практично в нашому житті боляче було б зноситися великими дебатами над маленькою політикою, але не менше соромно було б з'їсти себе до останньої кістки іржею мовчанки. Десь із цього має бути вихід, а знайти його мусять ті, які мають відвагу брати на себе обов'язки вести наше політичне життя, наші установи, в тому числі й УНРаду. І ніхто не зможе відректися відповідальности за хід справи в цілому, байдуже з котрого боку „барикади" він стоїть. Бо зняти з себе відповідальність — це, нормально беручи, відмовитися від обов'язку вести політичне життя все одно чи в системі УНРади, чи поза нею.

II

Довгі роки ведеться розмова про недоліки УНРади. Одним із таких недоліків є часто згадувана структура УНРади, яка не віддзеркалює широких лав нашого громадянства, а базується на паритетності політичних груп, незалежно від того, що деякі з них своє віджили, а деякі є майже „сіллю землі". На такі закиди було чути від кругів УНРади арґумент, що змінити закон ДЦ неможливо, що цей закон, хоч і писаний людьми на еміґрації, може бути змінений аж в Україні.

А ось останні вісті з УНРади говорять, що на цій сесії, яка має відбутися в березні, цей закон таки думають змінити. Круги УНРади здивували цим не тільки своїх опонентів, а навіть і прихильників. Інформаційне Бюро УНРади повідомляє, що склад її буде поширений людьми, вибраними із громадсько - політичних організацій і номінованими з рамени УНРади. УНРада пошириться на двадцять чотирьох нових людей. Значить, змінити можна? Можна. І навіть без революції...

Це — перша спроба змінити структуру УНРади, і чи вона вповні задовільна під сучасну пору чи ні — її треба вітати. Вона дає базу для дальших потрібних змін. Вона дає запоруку відсвіження атмосфери. І коли б дальші потрібні зміни для того, щоб об'єднати ввесь політичний актив у системі Державного Центру УНР не вдалися, то вина за неуспіх політичної консолідації спадала б не тільки на круги УНРади, але й на тих, що стоять поза нею, самопас. Бо це не означало б, що „не можуть домовитись", а означало б, що таки справді не хочуть шукати шляхів домовлення.

Як би воно не було, з цього виходить, що консервативні круги УНРади виявили поступ. У цей же самий час поступові і революційні круги не виявили ані на йоту зміни свого становища, так, мовби сонце й далі крутиться довкола землі, як за часів до Коперника...

(Закінчення буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

П. Ценівський

З'ЄДНАНІ ДЕРЖАВИ У XXIX СТОЛІТТІ

(Пророцтва Жюля Верна)

1

8-го лютого 1885 р., саме в день свого народження, серед численних привітів з усіх кінців світу, французький письменник Жюль Верн знайшов лист від американського „часописного короля" Ґордона Бенетта. Бенетт, видавець і редактор часопису „Ню Йорк Геральд", пропонував Жюль Вернові, тоді вже світової слави авторові пригодницьких повістей, написати для американських читачів про Америку, якою вона буде за тисячу років.

„Ню Йорк Геральд", у тих роках один з найбільших часописів ЗДА, читачі любили читати завдяки його сенсаційним статтям. Ґордон Бенетт Старший, його видавець, був засновником першої у світі „часописної династії". Колись він сам був своїм власним репортером, коректором, автором редакційних статтей, бухгальтером, адвокатом, а частенько й продавцем газети. Ставши мільйонером, він любив говорити: „Коли собака вкусить людину, то це звичайна подія, коли ж людина вкусить собаку — то це сенсація".

Ґордон Бенетт ніколи не йшов у хвості подій, — він сам їх творив. Наприкінці 60-их років увесь світ був затривожений долею славного мандрівника, доктора Лівінґстона, який вибрався був у 1886 р. із Занзібару, щоб дослідити Середущу Африку, і пропав без вісти. Ґордон Бенетт вирішив створити на цьому тлі сенсацію. Він запросив до себе репортера Стенлі*) і без дальших роздумів призначив його провідником виправи для врятування Лівінґстона.

Одначе, Стенлі згідно з вказівками Бенетта не повинен був вибиратися безпосередньо до Африки, а мав виїхати до Суезького каналу і звідти подорожувати уздовж Нілу від його джерел до гирла. Далі мав укласти програму подорожі по Долішньому Єгипту, відвідати Єрусалим, Царгород і Крим, переїхати Кавказ, Персію і Індію. По дорозі він повинен був зробити опис Багдаду і руїн Персеполісу. Все мало забрати не менше як 15 місяців.

„Після того, як побудете в Індії, — сказав Ґордон Бенетт, можете вибратися на розшуки Лівінґстона. Можливо, по дорозі довідаєтесь, що він сам наближається до Занзібару. Коли ж ні, їдьте у глибину Африки і знайдіть його. Якщо ж він помер, зберіть докази його смерти. Це все".

Ґордон Бенетт (1841-1918) був фундатором „Нагороди Ґордон-Бенетта" за міжнародні полети бальонами. Його наступником від 1872 р. був ще енерґійніший Джемс Ґордон Бенетт. Він сказав, що сенсацію викличе оповідання всесвітньої слави французького письменника Жюля Верна про майбутність Америки.

Жюль Верн гарячково працював тоді над своїми пригодницькими повістями. Щороку — згідно з контрактом видавця — мав давати для друку дві книжки. Але, крім двох обов'язкових книжок, він приготовляв матеріяли для інших запланованих тем. Написав разом 74 повісті.

Жюль Верн щодня заходив до Національної Бібліотеки, де у куті мав свій спеціяльний стіл, закиданий книжками з пожовклими сторінками, старими мапами й журналами. Гарячково шукав вісток про найдавніші змагання людей збудувати підводний човен. Такий човен Верн уже будував у своїй уяві.

У старому морському журналі з 1820 р. натрапив він статтю ляйтенанта Монжері, який описував перші підводні човни. У цій статті було сказано про французького єзуїта Фурніє, який побував серед запорізьких козаків. Цей єзуїт оповідав, що запорожці, які сидять у своїй неприступній Січі, здавна славилися своїми воєнними хитрощами. Далі Фурніє оповідав про „підводні пироги", що ними користувалися запорожці у своїх наскоках. Засмолені човни перевертали горідном, а до них для обтяження прив'язували мішки з піском. Повітря, яке залишалося під човном, вистачало, щоб під його прикриттям кілька запорожців могли непомітно неглибокою водою підкрастися до ворога. Це оповідання єзуїта Фурніє, між іншим, послужило Жюлю Вернові для його повісти про підводну подорож. Само собою Верн мав багато інших старих відомостей, як, наприклад, історія з 1620 р. про голляндського ученого Корнелія Дребеля, який збудував англійському королеві Якову підводний човен, що ним король опустився у воду на 4-5 метрів.

Щойно через два роки, тобто 1887 р., вислав Верн Бенеттові замовлене оповідання. Та воно не віддразу появилося друком. Щойно 1889 р. в журналі „Форум" надрукували це сенсаційне оповідання п. з. „В XXIX столітті. Один день американського журналіста в 2889 році".

* *
*

Дія Вернового оповідання відбувається в Центрополісі, столиці Американської Держави, що займає два континенти. Крім цієї держави існують ще Росія і Китай. Англія вже давно стала американським стейтом. У Західній Европі, яка знаходиться під управою Центрополісу, животіє, як напівнезалежна д е р ж а в а, Франція.

Герой о п о в і д а н н я — Френсіс Бенетт, далекий нащадок славної часописної династії, мультимільярде р а, головний редактор і власник часопису „Всесвітній Геральд", який фактично править усією півкулею. Його комфортові, його забаганкам, його багатством служать половина людства, чудодійна техніка.

*) Стенлі Генрі Мортон (1841-1904) — дослідник Африки, натуралізований американець (пізніше наново прийняв британське громадянство), дослідив озеро Вікторію і Таньґаньїку, відкрив джерела ріки Конґо. Його прізвищем названо водоспад у горішньому бігові тієї ріки і столицю Конґо Стенлівіль. Він є автором книжки „Як я знайшов Лівінґстона".

Народився Стенлі у Північній Валії як нешлюбний син Джана Ровлендса та Єлисавети Паррі. У метриці був зареєстрований як Джан Ровлендс.. Жив він почасти у неприхильних до нього свояків, почасти у „Домі Праці" для безбатченків, де зазнав багато злигоднів. Був дуже релігійний. На 15-му році життя втік із „Дому Праці" і жив у материних свояків. Як корабельний послугач відплив до Америки, до міста Ню Орлінсу, де зустрів купця Мортона Стенлі, який заопікувався ним, адоптував його і незабаром помер, залишивши хлопця самітним у широкому світі. Кілька років Стенлі жив бурхливим життям, був вояком під час Громадянської війни, моряком торговельної і федеральної фльоти. В 1867 р. вступив на службу видавця часопису Джемса Ґордона Бенетта Молодшого.

(Закінчення буде)

ВІСТІ З ТОРОНТА

КРАЙОВИЙ З'ЇЗД СУМ. 3-5 лютого ц. р. відбувся у Торонті 14-ий Крайовий З'їзд СУМ — Канади. Понад 80 делеґатів від усіх Осередків та відділів Юнацтва взяло в ньому участь. Президію З'їзду очолював д-р Степан Гирак з Едмонтону. Вечором 4-го лютого відбувся бенкет, на якому прочитано привіти від церковних достойників і українських організацій, з яких першими були від Блаженства Верховного Архиєпископа — Кардинала Кир Йосифа, Митрополита Кир Максима, Єпископа Кир Ізидора. Між почесними гістьми були: Преосвященний Кир А. Сапеляк з Арґентини, міністер Яремко з дружиною, д-р Р. Малащук, голова Крайової Управи ЛВУ, доктор проф. Є. Вертипорох, голова НТШ, інж. Ліщина — від ОДУМ, капеляни СУМ оо. Р. Набережний, католицький, і Т. Міщенко, православний, та багато інших.

У панелі „Яким повинен бути виховник молодшого і старшого юнацтва, та виховник-дорадник дружинників СУМ"! участь брали: Богдан Гірник, Володимир Окіпнюк і Микола Заверуха. Координатором був д-р Б. Стебельський. В дискусії у панелі допущено також делеґатів. В останньому дні нарад обрано нову управу та делеґатів на Світовий Конґрес СУМ. Нову Управу очолив, як голова мґр Т. Буйняк, на першого заступника і булавного юнацтва обрано п. В. Окіпнюка, на секретаря п. І. Корду.

МІН. ЯРЕМКО ЗНОВУ КАНДИДАТОМ! Мін. І. Яремко, що гідно репрезентує округу Белвудс в Онтарійському Парляменті, вже від 1951 року, та виконує уряд міністра, і надалі буде кандидувати з округи Белвудус у найближчих виборах до Онтарійського Парляменту. Мін. Яремко втішається великою популярністю в усіх кругах населення, і тому ми певні, що він буде обраний кандидатом прогресивно-консервативної партії, через аклямацію.

СВЯТО ГЕРОЇНЬ. Відділ ОЖ ЛВУ в Торонті влаштував 12 лютого в залі Українського Дому при вул. Кристі вдале Свято Героїнь, у 25-ліття заіснування УПА, в якій велику активну і допоміжну ролю відігравали наші безсмертні героїні - жінки. В програмі виступали пані Ф. Фелорів - Стахів — свідок і учасник боїв, а потім в'язень польських тюрем, дівочий хор СУМ під дир. мґр Кардаша, збірна рецитація юних сумівок, під керівництвом В. Довганюка, сольоспів п-і І. Черник, рецитація п. С. Гурко, скрипкове сольо п-ни В. Голіят і тріо хору Чайка: Н. Тарновецька, О. Падик, Л. Склепович. Всі точки програми виконані бездоганно.

ПОМЕР ЯРОСЛАВ КОСМИНА. В молодому ще віці, бо на 53-му році многогранного і активного життя відійшов 4 лютого у вічність активний громадський діяч і виховник української молоді у рядах СУМ — сл. п. Ярослав Космина. Величаві похорони відбулися 8 лютого з церкви св. Покрови на цвинтар Проспект. Три священики, велике число знайомих, рідних і співпрацівників відпроваджували покійного на вічний спочинок. Тужливе „вічная пам'ять", пращальні слова представників організацій Визвольного Фронту, і похилення їх прапорів, закінчили сумні обряди, з постановою і переконанням продовжувати працю покійного. Батьківський Комітет, головою якого був покійний, приготовив в залі Українського Дому заупокійну тризну, в якій взяли участь учасники похорону, згадуючи і доцінюючи заслуги покійного. Знаючи покійного ще зі Львова, де ми разом відбували „курси", замість квітів на його могилу складаю $10 на Фундацію ім. Т. Шевченка. Невмолима смерть провела в цьому тижні своє жниво, бо також ненадійни відійшов у вічність бл. п. Юрій Мусій, муж пані Іванни Савицької - Мусій та помер бл. п. Пилип Остапчук, артист, актор, режисер, письменник. Написав 20 п'єс, та багато віршів і оповідань.

КОРОНАЦІЙНИЙ БАЛЬ. Філія УНО Західнє Торонто, влаштовує 25 лютого о год. 7:30 в залі УНО при вул. Коледж, з нагоди закінчення змагань популярности — Коронаційний Баль — Забаву. Під час забави будуть нагороди для гостей, тягнення щасливих квитків і коронація змагунок. Майстром церемонії буде пані С. Савчук, голова Централі ОУК — аранжером, — пані Віра Кемп. Прибуток призначений на Рідну Школу.

КОНЦЕРТ ПІСНІ І ГУМОРУ. 19 лютого о год. 3:30 по пол. в залі Катедри св. Володимира, відбудеться Вечір — Концерт Пісні і Гумору, в якому участь беруть знані в Торонті і поза артисти: С. Фодчук, С. Сахно, Е. Вербенець, М. Савка, Г. Лантух, артист Г. Ярошевич, танцювальний ансамбль „Євшан" — під кер. Н. Павличенко - Бухан, та гумористи Іван Шило і Сергій Карбованець. Акомпаніямент пань: проф. Голинської і А. Ярошевич. Дохід із цієї імпрези призначений на дальшу розбудову Дому для старших ім. Івана Франка.

СПОРТ. Загальні Збори УСЦАК — Канадійської Делеґатури ще в листопаді м. р. рішили створити українську відбиванкову лігу, для дівчат і хлопців у двох групах. На голову Ліги вибраний п. В. Ігнатович, який підготовив та зорганізував 21 січня перший турнір Ліги в групі заавансованих дівчат. До турніру станули чотири дружини: ОДУМ, Пласт, СУМ та „Тризуб". Турнір відкрив Я. Кривоніс. Суддювали О. Лисак та В. Ігнатович. Найсильнішою дружиною виказались Пластуни. Дружина СУМ зайняла друге місце, третє місце припало дружині „Тризуба", четверте — ОДУМ.

В. Дідюк

Ню Йорк, Н. Й.

ЧЕКАЄМО НА ПРЕМ'ЄРУ „ПОПЕЛЮШКИ"

Після успішних представлень „Летючого Корабля" дозріває тут не менше цікава подія, бо ось відкриється перед нами світ казки у його витончених можливостях, — буде це балет „Попелюшка". Музику написав Ігор Соневицький, а хореографію скомпонувала Рома Прийма Богачевська. Виконавцями будуть учениці її балетної школи, що існує 3 роки, але має вже гарні досягнення: діти навчилися зґрабно рухатися, набули певної техніки, збагачуючи програму виступами на різних наших імпрезах, а також на річних пописах балетної школи.

Хоч і прибуло за цей час багато нових учениць, і у відповідних ролях виступатимуть і вони, на пробах вже відчувається, що представлення „Попелюшки" не губитиметься у ряді подібних вистав; навіть і тут у Ню Йорку, яскраво освітленому рекламами про світові мистецькі події, засвітиться „Попелюшка" чародійним ліхтарем, притягаючи напевно не лише нашу публіку. Треба б відповідно розголосити, щоб і сусіди — співгромадяни побачили наші осяги. Треба подбати, щоб якнайбільше нашої молоді були свідками цього високої вартости нашого осягу.

Запорукою успіху цього виступу є в першій мірі поважне ставлення всіх учасників і тісна співпраця балетмайстра з композитором.

Від музики: її якости, виконання і використання, залежить у великій мірі доля балету. Музика створює настрій, а ритмом визначає немов биття серця виконавця і глядача, та з'єднує їх в подібному переживанні, робить близьким і зрозумілим собі взаємно.

Музика до цього балету, — це музична мрія з наймолодших літ композитора Ігоря Соневицького, у певній мірі основана на народних мелодіях, яку він тепер із знанням зрілої людини і вмінням майстра оформив спеціяльно для цього ансамблю молоденьких балерин. З прекрасним вирозумінням батька і довголітньою практикою вчителя музики створив він те, що захоплює і веде з легкістю в танок навіть і наймолодших балерин — „дебютанток", з яких деякі не доросли ще і до шкільного віку.

Також і хореографія цього балету немов навіяна з нестурбованої дійсністю уяви, яку сприймає світ своїм власним серцем, здібним переживати надприродні і незвичайні явища. І не дивно, що Рома Прийма так природно виглядає в праці з дітьми. Вона з подивугідною легкістю провадить свою школу і приємно вражає її лагідна атмосфера під час лекцій; усміхнений спокій і спокійне самозрозуміле сподівання, а навіть і вимагання все кращих досягнень учнів, та чесне і чисте передавання їм того, що учительці було своєчасно передане у добрих школах.

Цікаво спостерігати двох наших загально відомих мистців у співпраці: повна все нових ідей, невтомна Рома Прийма і Ігор Соневицький, терпеливий, скупчений у своєму зайнятті і завжки готовий послужити своїм багатогранним музичним вмінням.

Відрадно бачити наших дітей, що заглиблені у свої різноманітні ролі, захоплені кожним новим кроком, чекаючи нетерпеливо на хвилину, коли зможуть відтворити перед глядачами дію чарівної казки, в якій винагороджується добро і само себе карає зло.

Щось гарне додасть до свого життя той, хто того очікуваного вечора ввійде у цей світ розкішних кольорів, грайливою фантазією вичарованих костюмів, ґраціозних рухів і кроків, роблених під свіжу, вперше виконану музику.

Багатьох із виконавців пам'ятаємо з виступів Студ. Мист. Слова, та Муз. Інст., а тепер будемо мати нагоду бачити їх надхнених Терпсихорою. Приємно зустрічатись з давніми знайомими, слідкувати за їх розвитком та радіти з їх успіхів.

Нехай Господь допомагає їм і учителям їх. Декорації виконав Тарас Гірняк, якого фантастично — оригінальне мистецтво подивляли ми вже на „Летючому Кораблі". Реквізити — Оксани Богачевської.

І. Шуварська-Шумилович

● Південно - африканський прем'єр Бальтазар Форстер заявив, що він уважає за образу його країни і народу, що американські власті заборонили залозі великого літаконосця „Френклін Рузвелт" та воєнно - ракетного корабля „Сворд Кнот" висісти на беріг Південної Африки під час того, як ті кораблі набирали в порті Кептавні пальне. Насправді, командування тих кораблів не хотіло наражувати муринів з-посеред їх залоги на прикрощі, бо в Південно-африканському Союзі існує біло - расовий режим із суворим розмежуванням рас.

Міннеаполіс, Міннесота

ПЛАСТОВА ЯЛИНКА

Цьогорічна Пластова Ялинка відбулася в залі Народнього Дому, 29-го січня. Заслугою п. Ольги Луцик треба признати, що взялася вивести знову на сцену хоч небагато, але гарно вивчених з великим трудом, пластунів і пластунок. Ця ялинка ще й замітна тим, що звершилася вона в залі Народнього Дому, в якій зібралися представники молоді СУМА, батьків пластунів, і чималого числа старшого громадянства.

Такі пописи молоді будь-якої нашої молодечої організації треба нам робити частіше, щоб нарешті всю нашу молодь об'єднати в одну організацію, бо поділи батьків незрозумілі для нашої американської молоді. Незрозумілі і шкідливі, бо невже ж молодь, яку ледви можна врятувати в чужому оточенні для української приналежности, щоб стала згодом захисником української справи у вільній країні ЗДА, — невже ж оті наші наслідники можуть, або потребують, знати і розуміти наслідки поділів нашого громадянства в старому краю?! Сумний досвід більш десятьох років нашого замешкання в ЗДА показав, скільки ми вже втратили нашої молоді через впертість і дрібничковість її батьків?! Саме нині діждалися ми гарних дітей, що й покінчили високі американські школи, в яких вони гарно писалися своїми успіхами, але, на жаль — чимала частина тієї молоді пішла попри нас і втопилася вже в чужому оточенні або байдужа ставати на наші, щораз більш опорожнювані, місця.

Ми навмисне зупинилися довше над цією преважливою справою — порятування української молоді в чужині, про яку багато пишеться в пресі, але небагато таких імпрез, на яких молодь виступала б або спільно, або одна частина їїописувалася перед другою і батьками, й тим способом здавала іспити зрілости завтра стати на наші місця громадської праці. Під цим аспектом мушу висловитися з признанням для п. Ольги Луцик, що не лише сама зайнялася нелегкою роботою приготування ялинки, але ще й стала автором малої п'єски - сценки п.н. „За колядою", нав'язуючи до нашої традиції в Україні, традиції, проти якої пішли сьогодні в наступ не лише наші вороги, але й наші легкомрійні і вигідні „модерністи". П. Луцик дала гарний образок пов'язання боротьби нашого народу проти червоного безбожного окупанта, на тлі нашого тисячлітнього різдвяного святкування.

На сцені, після дещо задовгого, але цікавого реферату про різдвяні звичаї сен. пл. Степана Вовчака, побачили гості два шнурки пластунів (-ок), що відспівали три колядки і дві пісні. За ними слідували деклямації пл.: Тині Таращук, (малюсінької милої дівчинки), Михайла і Павла Маковецьких, Степана Кузя і Мирослави Вовчак (доброї і надійної декляматорки). Сценка біля ялинки — це фраґмент з діточої п'єски „Самоцвіти" в супроводі балету сніжинок. Під ялинкою заснув (любий і надійний „співак") Юрцьо Тисовський, а сніжинки чарують його своїми любими пописами. Між ними малюсенька ростом, але найцікавіша виступом і відвагою Наталочка Маковецька, що першувала серед сніжинок. Балет цей спільного виконання дітьми, — праця обох пань Ірми Корсунської та Ольги Луцик.

Коли перед публікою появився маленький „співак" — Юрко Тисовський, що при акомпаніяменті п. Олени Березюк, відспівав своє чарівне „сольо", то у подяку посипалися рясні оплески. Наш „співак" заповідає гарну майбутність і треба батькам звернути на нього пильну увагу.

Відрадне явище, що серед наростаючої молоді на нашому терені багато її вчиться грати і співати, а деякі навіть вже вирізняються своїми спосібностями. Взагалі, маємо, Богу дякувати, гарненьку і численну нашу молодь-доріст, біля якого треба лише попрацювати — батькам, священикам та організаціям. Отут належний попис для Української Церкви, щоб зберегти молодь для української громади! Цієї спільної духовної праці — ще немає не тільки в нас, але не багато читаємо про неї й в інших містах нашого осідку в ЗДА.

Згадану сценку - п'єску „За колядою" відіграли: Степан Вовчак (чотовий Верас), Володимир Сеник (розвідчик Бурий), хлопці -помішники підпілля: Василько (Павло Мицевич — відважний і бистрий „артист"), Микола (Віктор Остапчук — гарно виробляється), Петро (міцний, Павло Маковецький), а дівчата: Леся й Ірена Шайди, Олена Кукуруза, Маруся Воробій, а з колядою: Христя Амброзяк, Люба й Віра Паньковн, Влодзя Таращук, Наталка Маковецька й інші. Згадати б, що гарне піяно-сольо відіграла Леся Шайда при акомпаніяменті п. Олени Березюк.

Зміст п'єски: морілізуючий, національний і релігійний. Повстанець попадає в большевицьку неволю. Зв'язаний і побитий чекає своєї смерти з рук червоних наїзників. Малі хлопці змовляються, один заговорює большевицьку сторожу, а другі розв'язують упіста і так звільняють його. УПА розбиває наїзників і на саме Різдво випадком в хаті хлопців зустрічаються звільнені упісти. Радість, спільна коляда і моралізуюча розмова — наука з уст бійців УПА для зібраних хлопців - спільників й завтрішніх молоденьких борців в її рядах. П'єска своїм гарним змістом прикувала бачну увагу гостей, а для діток — була прикладом минулої боротьби наших повстанців і задумою завтрішніх завдань з метою звільнення України.

В суботу, 4-го лютого, пластуни влаштували гарну і милу забаву, де спільно забавлялася наша молодь Твинсіті. Коли б ще заперестали непотрібні балачки деяких старших громадян, мовляв, — це не „наш" Народний Дім, бо . . . його придбала... не „моя" організація!

о. В. Л.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка. і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК, Ч. 7.

Т-во Української Кооперації, Шикаґо	$25.00	о. П. Туранський, Сан Дієго	2.00
Я. Ґерґель, Парма	10.00	Д-р М. Ценко Філядельфія	2.00
М. Салдан, Ню Йорк	10.00	В. Бойко, Айслінґтон	1.00
Д-р. О. Ґудзяк, Сиракюз	5.00	В. Вальчук, Ню Йорк	1.00
Ю. Гайовий, Ню Йорк	4.00	О. Вдовичин, Рочестер	1.00
М. Сосяк, Лейтем	4.00	Г. Вовк Монтґомери	1.00
Д-р. О. Сохан, Йонкерс	4.00	В. Волицький, Торонто	1.00
Д-р В. Білецький, Шикаґо	3.00	П. Гобиль, Шикаґо	1.00
С. Васьків, Рочестер	3.00	М. Головатий, Шикаґо	1.00
С. Гавриш, Флядельфія	3.00	В. Гошовський, Ню Йорк	1.00
І. Головка, Левіттовн	3.00	В. Гутлай, Давнсвю	1.00
І. Гулей, Бруклин	3.00	В. Ґерич, Лонґ Біч	1.00
С. Гельнер, Дітройт	3.00	І. Демків, Ню Йорк	1.00
М. Ґуральна, Ню Йорк	3.00	А. Дзедзик, Мейплвуд	1.00
С. Жураковський, Річмонд	3.00	І. Додик, Сент Кетеренс	1.00
Д-р. О. Коропей, Повтакет	3.00	М. Дозорська, Ірі	1.00
К. Котович, Торонто	3.00	Р. Дресер, Маутен Вю	1.00
Я. Кулинич, Бронкс	3.00	Д. Дячишин, Фордс	1.00
А. Лаврук, Алтуна	3.00	А. Іванчук, Флашінґ	1.00
К. Липка, Феймонт	3.00	М. Івахів, Філядельфія	1.00
М. Мельничук, Філяд.	3.00	І. Єдлінський, Лейкворт	1.00
В. Мудрик, Річмонд Гил	3.00	О. Загайкевич, Кренфорд	1.00
О. Назарук, Ірвінґтон	3.00	М. Захарко, Менвілл	1.00
О. Підлуська, Ірвінґтон	3.00	О. Зубик, Форд Сіті	1.00
В. Роговський, Ірвінґтон	3.00	А. Кібюк, Вайтстовн	1.00
Д-р М. Фішер-Слиш, Канкакі	3.00	М. Кіцера, Мейфілд	1.00
І. Тацук, Трентон	3.00	М. Когут, Шикаґо	1.00
Р. Тенетило, Колдейл	3.00	А. Кузишин, Асторія	1.00
Проф. Я. Томашівський, Ґаттінсбурґ	3.00	Є. Кулик, Рочестер	1.00
М. Чемберлен, Чаттануґа	3.00	Д. і К. Ласевич, Бруклин	1.00
М. Чепурківський, Бруклин	3.00	Ф. Марціновський, Ландис Лейн	1.00
Д-р О. Якимів, Кантон	3.00	С. Микита, Честер	1.00
С. Біловус, Отетен Айленд	2.00	Ю. Мірчук, Монтерей П.	1.00
Я. Дацків, Бруклин	2.00	С. Міськов, Гартфорд	1.00
І. М. Іванюк, Балтімор	2.00	А. Пел, Істон	1.00
Д. Кефор, Поукіпсі	2.00	В. Палічук, Клівленд	1.00
М. Костів, Ґардена	2.00	М. Рудик, Асторія	1.00
В. Криса, Лейквуд	2.00	С. Сенейко, Філядельфія	1.00
С. Кулик, Бронкс	2.00	М. Сірман, Баунд Брук	1.00
Б. Левченко, Мілвокі	2.00	І. Єкіра, Філядельфія	1.00
М. Марущак, Рочестер	2.00	Б. Сольчаник, Ірвінґтон	1.00
А. Маришак, Нортфілд	2.00	о. П. Стельмах Ню Йорк	1.00
Н. Мерена, Джансон Сіті	2.00	А. Терещенко, Ріджвуд	1.00
С. і К. Луцишин, Гомер	2.00	І. Тинда, Джерзі Сіті	1.00
М. Мандибур, Вудсайд	2.00	А. Федорук, Ланкастер	1.00
М. Протас, Кортлянд	2.00	С. Чернявський, Авбурн	1.00
А. Стовба, Клівленд	2.00	Л. Шипка, Монтреаль	1.00
І. Стратичук, Вест Гейвен	2.00	Є. Щупляк, Джерзі Сіті	1.00
М. Томко, Шикаґо	2.00	П. Юсипчук, Вейн	1.00
		А. Яворський, Ню Йорк	1.00
		Л. Ярош, Белмор	1.00

Нюарк, Н. Дж.

ПІСЛЯ ВИСТАВИ „СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ"

Після цілотижневого напруження, а то й фізичного вичерпання працею, якою вона не була б, людина шукає відпочинку, затишного кутка на відпруження. Знаходить вона його в телевізійній програмі розривкової натури. Але не знаючи мови, не може схопити цілости змісту. Деколи побудова видовища, або перешаржування персонажів випроваджують людину з рівноваги і вона замикає апарат.

Багато кращим бальзамом на наболілу душу і втому являється таки своя рідна, хоч деколи і перестаріла річ з давнього побуту.

Рівно рік тому бо 13 лютого насолоджувалися нюарчани „Чорноморцями" у виконанні Оперного Ансамблю з Ню Йорку, а 12 лютого ц. р. у виконанні цього ж ансамблю народною комічною оперетою „Сватання на Гончарівці" Гр. Квітки Основ'яненка, а музичному укладі Кирила Стеценка.

Заля Вайлсбурґ Гайскулу, що може помістити 600 людей, показалася замалою. Приявні з одушевленням вітали виконавців, а завдяки природній, щирій та невимушеній грі Стецька — Яблонського вибухали спонтанним сміхом.

Важко доглянутися великих недомагань у виступах наших артистів - професіоналів, а то і корифеїв української сцени як: Гош, Лихолай, Рейнарович, Стефанишин, Яблонський, навіть Левицький, що припадком попав на сцену, показав себе добрим актором.

Не в намірі пошкодити ансамблеві, який піднявся такого корисного діла — із сцени пропаґувати нашу традицію, відтворювати наш рідний побут, а в парі з ним і вчити мови солов'їної та заохочувати нашу молодь плекати її, належить звернути бачну увагу на характеризацію, що цим разом була незадовільна. Наша молодь масово відвідує такі вистави, тому належить сценічні персонажі відтворити вірно, щоб вона мала вірний образ своїх предків.

Оркестра, навіть у такому складі, прозвучала б далеко краще, коли б було більше проб та зіграности. Її мистецький керівник п. Стратичук старається більші недомагання виелімінувати, та цього замало.

З признанням належить вирізнити ансамбль танцюристів, та його мистецького керівника п. Ґензу. Це направду гарна, зіграна мистецька одиниця, що не повстидалася б її і велика сцена.

Вистава зробила своє, присутні залишали залю вдоволені, розбавлені і веселі в надії побачити згодом ще щось нове і добре.

М. . . к.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Кузина

сл. п. інж. ЄВГЕНА НОСКОВСЬКОГО

складають 15.00 доларів на Видавництво „Червона Калина"

Ярослава і Мирон ЛУЩИНСЬКІ

Ділимося сумною вісткою зРіднею і Приятелями, що дня 21-го лютого 1967 р. відійшов від нас у Вічність на 66-му році життя наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ШВАГЕР і ДІДУНЬО

бл. п.

СПИРИДОН ТИТЛА

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ в суботу, 25-го лютого 1967 р. о год. 8:30 рано з похоронного заведення Fifth Avenue Funeral Chapel при 691 5-та евеню в Брукліні, Н. Й.

У глибокому смутку:

ОЛЬГА — дружина
БОГДАН, МАРКІЯН і ЄВГЕН — сини
БОРИС ГОЛОВІНСЬКИЙ з Дружиною і дітьми — шваґер
ГАЛИНА, НАТАЛКА і БОГДАННА — невістки
МАРКІЯН, АНДРІЙ, НЕСТОР, РОМАН, АННА і ОЛЬГА — внуки

та ближча і дальша Рідня тут і в краю

СПОРТ

Редагує В. СОХАН

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ ЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — Ф. К. „Джуліяна", мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 26-го лютого, о год. 1.15 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці і 31-ій евню в Коледж Пойнті, Н. Й. На цьому ж грищі о год. 3.ій по полудні другі мистецькі футбольні змагання: Грецько-Ам. СК — „Дойчунгарн".

Шахова симультана відомого шахіста, першуна УСЦАК, д-ра Ореста Поповича відбудеться в неділю, 26-го лютого, початок о год. 3.30 по полудні, в залі „Ч. Січі" при 506-508 18-та евню в Нюарку, Н. Дж. Влаштовує цю симультану Ювілейний Комітет для Відзначення 10-ліття „Ч. Січі" в програмі цілого ряду змагань з нагоди ювілею „Чорноморської Січі" в Нюарку.

— о —

ТРИ ЧАШІ ДЛЯ ЮНИХ „ЛЬВОВ'ЯН

В суботу 11-го лютого, в Клівленді відбулися фіналі зимового футбольного турніру на залі. В висліді три дружини доросту УАСК „Львів" здобули три чаші „Львів" за перші місця, а одну за друге місце в турнірі. Коли додати трофеї за друге місце СУМА „Скала", то загальний доробок українського футболу стає імпозантніший.

В категорії наймолодшого річника „львов'яни" довжиною юньйорського носика випередили дуже добрих сумівців 2:1, при чому стрільцями воріт для переможців були Тарас Гурко й Роман Радзикевич.

В категорії „Б" Андрій Новицький 3-ма, а Степан Гурко 2-ма воротами вистріляли перемогу 5:3 над Донав Швабен. Тільки найстарший доріст програв 2:4 проти старших Донав Швабен (ворота Роман Росул і Петро Радзикевич). Насправді і в цій категорії перше місце належало українцям: в першій зустрічі вони перемогли цього самого суперника 7:4, тепер програли 2:4. Сума воріт 9:8 для українців, по дві перемоги й по одній поразці, логічно говорить або про загальну перемогу українців, або про необхідність повторити змагання (якщо рішає кількість перемог, а не відношення воріт).

Але заповідана система „мінус два" на практиці виявилася системою „так-як-німецьким організаторам подобається". Вони вирішили, що 11-го лютого турнір кінчається, а тому переможці змагань тієї днини є переможцями турніру...

Жертвою такої сорокатої системи впала теж доросла дружина „Львова" Сумівську „Скалу" виеліміновано після приписаних двох її поразок — натомість „Львів" не допущено до дальших ігор, хоч на конті його була тільки одна поразка й одна перемога...

Три дружини доросту „Львова", від найстарших починаючи, виступали в такому складі:

Дружина А: Ігор Жиґа, Любко Макогін, Богдан Кришталович, Ярослав Ковалисько, Роман Росул, Андрій Паньків, Іван Возняк, Павло Кузьмин, Данило Настюк;

Дружина Б: Шел, Франц Служало, Юрко Пришляк, Степан Гурко, Андрій Новицький, Богдан Бурдяк;

Дружина В: Ярослав Багній Володимир Жиґа, Іван Дубчак, Тарас Гурко, Роман Радзикевич, Петро Байко, Юрко Білоконський, Михайло Бурдяк.

Тренер і провідник: Мирон Радзикевич, його асистент: Іван Жиґа.

О. Г.

— о —

СІМКОВИЙ ТУРНІР В ШИКАҐО

„Леви" — Мадярський СК 3:1

„Крила" — „Таннерс" 1:2

Шикаґо, 12 лютого. — В четверту неділю сімкового футбольного турніру здобули „Леви" другу перемогу цього сезону у Вищій Дивізії — 3:1 над мадярською дружиною Червоно-Біло-Зелених. Ця перемога врятувала престиж „Левів" після попередньої неділі, коли вони програли 1:3 з польськими Орлами, підкріпленими трьма імпортованими змагунами польської Державної Футбольної Ліґи — Міллером, Коваліком і Кашубським. Завдяки точкам з останньої перемоги піднялися „Леви" з сьомого на шосте місце у Вищій Дивізії з точками 5:3 і відношенням воріт 6:5, що їх вони здобули в двох перемогах, одній нерішеній та одній поразці. Такий самий рахунок точок у „Ганзи", „Кікерсів" і „Швабен", але вони мають краще відношення воріт і тому покищо займають місця вище „Левів". „Левам" остало ще 5 гор, з того три з сильними суперниками, як „Олімпікс", „Кікерс" і „Швабен". Від вислідів цих зустрічей залежатиме, яке місце займуть „Леви" в кінці турніру. Найкращі вигляди здобути чемпіонат мають польські „Орли" із імпортованими змагунами. Вони розгромили 12-го лютого грецьку дружину „Олімпікс", дотеперішніх провідників у Вищій Дивізії, з рахунком 4:0. „Леви" ще можуть здобути друге місце, коли б вони перемогли „Кікерс", „Швабен" і „Олімпікс".

У змаганнях з Мадярським СК двоє воріт стрілив Руїз на 3-ій і 16-ій хвилинах гри, а треті ворота здобув Михайло Нога на 8-ій хвилині з прекрасного стрілу під поперечку. В цих гарних і чистих змаганнях „Леви" стріляли багато і воротар мадярської дружини оборонив декілька небезпечних стрілів. Воротар „Левів" Орест Банах мав багато праці і гарно оборонив стріли на 5-ій, 9-ій, 11-ій і 15-ій хвилинах, останній з них у стрічі сам-на-сам з напасником суперників. Число глядачів 2,593.

Склад „Левів": Банах, Еляшевський, Бульба, Медина, Нога, Руїз, Дойле, а в резерві: Дельґаділльо, Іваник.

Сумівські „Крила" у змаганнях Першої Дивізії з мексиканською дружиною „Таннерс" потерпіли поразку 1:2. Маючи лише дві точки, „Крила" зайняли дев'яте місце. У чотирьох досі відбутих зустрічах „Крила" ще не здобули ні одних воріт. В змаганнях з „Таннерсами" змагун Гарсія стрілив у власні ворота на 3-ій хвилині, а Карілло вирівняв на 4-ій хвилині. Переможні для мексиканців ворота впали зі стрілу Донала на 11-ій хвилині гри. Воротар „Крил" Боднар оборонив на 9-ій хвилині одинадцятку. „Крила" повинні скріпити свою дружину Караваном, Думановським, Надзікевичем і Юліяном Кулясом та воротарем Куцем, щоб врятувати собі місце в турнірі на наступний рік. Престиж „Крил" врятували футболісти сумівського доросту — „Криленята", які перемогли 3:0 німецьких однолітків дружини „Ремс". Ворота стрілили: Васинець, Вруський і Васюк.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ І НОВА УПРАВА УАСТ „ЛЕВИ"

Шикаґо, 12-го лютого. — У власній клюбовій домівці УАСТ „Леви" відбули свої звичайні Загальні Збори, якими проводила Президія у складі: мґр Мирослав Турянський — голова і Роман Андрушко — секретар. Після звітів членів уступаючої Управи і Контрольної Комісії вибрано нову Управу на 1967 рік у складі: Володимир Голойда — президент, Юрій Кузик — перший віцепрезидент, Карло Малий — другий веце-президент і організаційний реф., інж. Орест Клюфас — кореспонденційний секретар, д-р Маріян Панчишин — рекордовий секретар і хронікар, Микола Остапчук — скарбник, Сильвестер Куривчак і Василь Юркевич — господарі, Петро Головатий — реф. преси і пропаганди, інж. Ігор Білинський — реф. жіночого спорту, члени заступники — Орест Хринівський і Володимир Дичій, Контрольна Комісія — Юрій Косачевич, Зенон Шведак, Володимир Шлапак і Омелян Банах, Товариський Суд Чести — мґр Мирослав Турянський, мґр Євген Дачишин і Богдан Куцан, та адміністратор „бари" — Іван Печенюк.

Петро Головатий

Коговз, Н. Й.

„ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ" В КОГОВСІ, Н. Й.

В п'ятницю 20-го січня посадник міста Коговз підписав проклямацію, проголошуючи день 22-го січня „Днем Української Незалежности".

В день свята місцевий парох Впр. о. Н. Вояківський відслужив в УКЦеркві співану Службу Божу в намірення українського народу, а після того панахиду за душу св. п. першого Президента УНР Михайла Грушевського.

Урочиста та мистецька частина свята розпочалася в Горожанському Клюбі американським гимном у виконанні піяністки проф. Ірени Гаврилюк. Місцевий хор під управою проф. Яр Біласа, виконав пісню Недільського „Засяло сонце золоте". Доповідь з нагоди Січневих Роковин та 100-літньої річниці народження проф. М. Грушевського виголосив Впр. о. Н. Вояковський. „Четвертий Універсал — 22-го січня" продеклямував Л. Поповський (СУМА). Хр. Малюк і Б. Сосяк (ПЛАСТ) продеклямували вірш „Під прапором". Згаданий вище хор виконав ще пісню Воробкевича „Заспіваймо разом браття". На закінчення відбувся ще виступ голови місцевого Відділу УККА мґра Ю. Бачинського, після чого вдала імпреза закінчилася відспіванням українського національного гимну.

На другий день в „Тайм Рекорді" в м. Трой було надруковано про „День Української Незалежности" разом зі знимкою передачі заступникові міста Коговз українського прапора.

І. Б.

Посмертні згадки

ТЕКЛЯ ЯЦУЛА, довголітня членкиня Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. УНС в Рочестері, Н. Й., померла 17 січня 1967 р., полишивши в смутку мужа Михайла, доньку Марію Ґжимковську, 3 синів д-ра Степана Яцула, MD, Le Grange, Ill., Івана Яцулу в Рочестері і Lt. Colonel Peter Jacula, U.S. Army in Washington, D.C., одну сестру в Краю, 12 внуків. Покійна походила з с. Конюшки, пов. Рогатин, Зах. Україна. Належала до Б-ва св. Йосафата, Союзу Українок і до Укр. Золотого Хреста. Похорон відбувся 21 січня 1967 року з церкви св. Йосафата, при участи родини, членів Б-ва, Союзу Українок і Зол. Хреста. Тіло Покійної відпроваджено на цвинтар Holy Sepulchre Cemetery.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Колданський, секр.

ІВАН ПОНЯТИШИН, член 257 Відд. УНС в Лос Анджелес, Каліф., помер 1-го січня 1967 р., проживши 60 років. Покійний походив з Теребовля, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анну і дві дочки Любов і Алісію Кеді і зятя д-ра Кеді. Похорон відбувся з Укр. Кат. Церкви на цвинтар Сен Фернандо, Міщан.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Сильчак, секр.

ІВАН ФЕДИНИЧ, довголітній член Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. УНС в Рочестері, Н. Й., помер 19 січня 1967 р. Походив з с. Кадубни, пов. Калуш, Зах. Україна. Полищив в смутку своїх кревних і знайомих. Належав до Б-ва св. Йосафата. Похорон відбувся 23 січня 1967 р. з похор. заведення до церкви св. Йосафата, де парох о. Ст. Чомко відправив Службу Божу і Панахиду. Тіло Покійного поховано на Holy Sepulchre Cemetery при участи кревних, знайомих та членів Б-ва.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Колданський, секр.

ДМИТРО ФОСТИК, довголітній член Б-ва св. Арх. Михаїла — 211 Відд. УНСоюзу в Стейплетон, С. Ай., Н. Й., помер на 79 році життя, дня 14 січня 1967 р. Покійний походив з с. Жабокруки, повіт Бібрка, Галичина. До УНСоюзу вступив 8 липня 1923 р. Полишив в смутку 2 доньки Анну, Катерину, 2 зятів і 5 внуків. Похорон відбувся 18 січня з похоронного заведення до Укр. Кат. Церкви, при участи родини, знайомих і членів Б-ва та Відділу на St. Peters Cemetery, S. I., N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Соколовський, секр.

● Югославський уряд висловив американському й канадійському амбасадорам у Беоґраді „невдоволення" з приводу того, що до цього часу не виявлено і не арештовано спричинників масових атентатів проти югославських консулятів в ЗДА й Канаді тому несповна місяць. Югославські комуністи твердять, що американське ФБІ добре визнається в усіх національних групах в Америці і воно напевне знає винуватців.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 26-го ЛЮТОГО 1967 р.

ГЕМТРЕМК, Міш. Річні збори Т-ва Згода — 20 Відд. о год. 1-ій по пол. в церковній залі, при вул. 11700 МкДоуґал. Проситься членів прибути на ці збори. Рівнож Управа повідомляє залягаючих членів, вирівняти свої вкладки. — А. Триш, секр.

ТАРЗАН, Ч. 5767. Ватажок „бачив чорта"!

— Коти скінчили своє кровопролиття і швидко відійшли, — продовжував Мока. — І саме тоді я побачив... чортяку...

— Спочатку я побачив блискучу пантеру, яка з'явилася на близькому горбку, жахливу, але розкішну...

— Я замкнув очі, і нагло бестія перемінилася в огидну людську постать, одягнену в примарку чорну одежу!